

Він пензлем дивував світ

175 років від дня народження Клода Моне

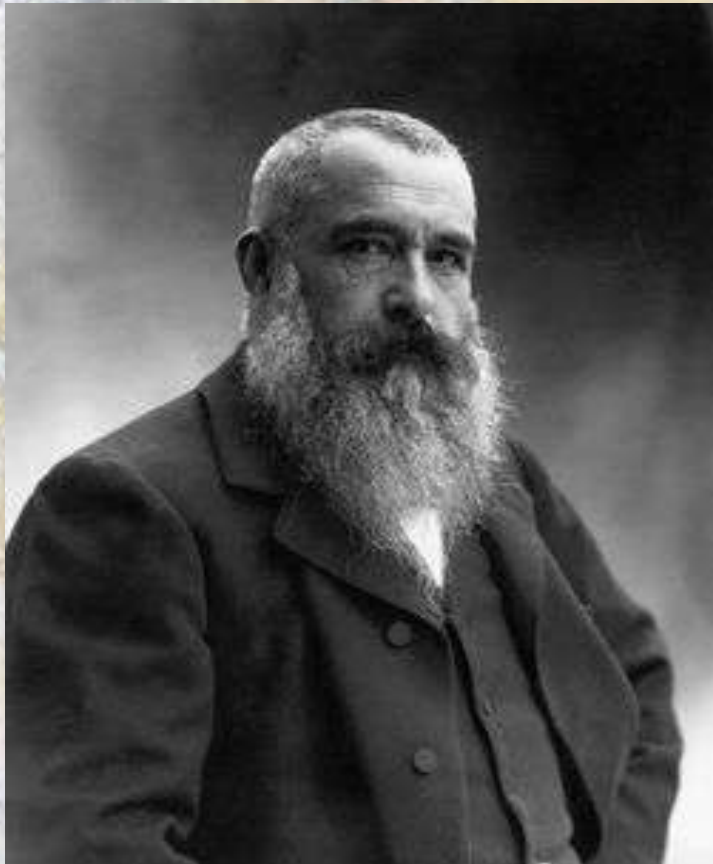

*Підготувала Нікітюк О.П.,
бібліотекар I категорії*

Клод Моне

(14.02.1840 - 05.12.1926)

французький живописець, один із засновників імпресіонізму

"Сьогодні більш ніж коли-небудь, я бачу, наскільки протиприродний той незаслужений успіх, що випав на мою долю. Я завжди прагнув досягти кращого, але вік і невдачі виснажили мої сили. Не сумніваюся, що ви знайдете мої полотна досконалими. Я знаю, коли я їх виставлю, вони принесуть мені великий успіх, але мені це байдуже, оскільки сам я вважаю їх поганими..."

Клод Оскар Моне народився 14 листопада 1840 в Парижі. Коли хлопчикові було п'ять років, родина переїхала до Нормандії, у Гавр. Батько хотів, щоб Клод став бакалійником і приєднався до сімейного бізнесу, але син з дитинства захоплювався образотворчим мистецтвом, зокрема із задоволенням малював карикатури. Спочатку на вчителів, а потім за гроші городян Гавра. На жаль, їх майже не залишилося.

Жюль Юссон (1858)

Теодор Теллоке
(1858)

Жак Франсуа Ошар
(1856-1858)

Руфус Крутинелли
(1856-1858)

Вчителі Клода Моне

На морському узбережжі Нормандії Моне зустрів Ежена Будена, відомого пейзажиста і одного з провісників імпресіонізму. Буден показав юному художнику деякі прийоми живописної роботи з натури.

Позбавлений матеріальної підтримки рідних, в 1860 році Моне змушений іти до армії. Він потрапив в Алжир, але з призначеного семирічного строку відбув там лише два роки-юнак занедужав тифом, і втручання тіточки допомогло художнику демобілізуватися. Клод вступив в університет на факультет мистецтв, але швидко розчарувався в підході до живопису, який панував там. Покинувши навчальний заклад, він незабаром потрапив у студію живопису, яку організував Шарль Глейр

Друзі, з якими навчався Клод Моне

Огюст Ренуар

Фредерік Базель

Каміль Піссарро

У студії він познайомився з такими художниками, як Огюст Ренуар і Фредерік Базіль та Каміль Піссарро. Вони були практично однолітками, дотримувалися схожих поглядів на мистецтво і незабаром склали кістяк групи імпресіоністів.

Група, щоправда, поки ніяк не складалася: жодному з них не був даний дар безперечного лідера. І тоді з'явився четвертий. Його виникнення на порозі майстерні Глейра запам'ятали всі: бездоганно одягнений, у сорочці з мереживними манжетами-чепурун, денді!

Вільям Тернер
Автопортрет, 1798

Після початку франко-пруської війни у 1870 р. Моне їде в Англію, де знайомиться з роботами Джона Констебла та Вільяма Тернера. Після повернення до Франції в кінці 1872 р. Моне пише свій знаменитий пейзаж **“Враження. Схід сонця”**. Саме ця картина і дала назву групі імпресіоністів і цілого художнього напрямку. Картина була показана на першій імпресіоністській виставці в 1874 р.

“Враження. Схід сонця”, 1872

Джона Констебл
Автопортрет, 1860

Популярність Клоду Моне приніс портрет Камілли Донсьє, написаний в 1866 році. Камілла потім стала дружиною художника, і у них народився син Жан.

"Камілла, або портрет дами в зеленій сукні"

Син Жан

Мадам Моне з дитиною в саду художника в Аржантеї

Якщо придивитися до жінок на картинах Клода Моне, там обов'язково буде Каміль Домкьюз - його улюблена модель і дружина. Вона позувала йому для багатьох полотен, серед яких і такі відомі, як «Дама в зеленому», «Жінки в саду», «Мадам Моне з сином», «Портрет дружини Клода Моне на дивані». Мадам Моне народила художнику двох синів (первістка ще до офіційного вступу в шлюб). Однак, народження другого малюка послабило її здоров'я, і, незабаром після других пологів вона померла. Клод Моне написав посмертний портрет своєї дружини.

Медитація. Мадам Моне на дивані. 1870-71

Мадам Моне на дивані

З 1871 по 1881 рр. художник жив в Аржантеї і Ветейлі. У цей період на багатьох його картинах зображено епізоди безтурботного життя за містом із дружиною і сином Жаном.

Сніданок

Маки в Аржантеї

Камілла Моне і син Жан на пагорбі

Камілла Моне в японському костюмі 1875 р.

Посмертний портрет Камілли 1879 р.

Після народження другого сина й убогості тривалістю у кілька років Камілла різко здала. Вона швидко утомлювалася, її постійно мучили болі, але про них вона не говорила. Моне був у розпачі. Камілла – улюблена модель і для портретів, і для композицій, Камілла – просто кохана. Він устиг написати ще один – бог знає, який за рахунком її портрет у костюмі японки. Камілла померла в жахливих стражданнях від туберкульозу 1879 року.

Моне був першим, хто волів малювати свої картини тільки на відкритому повітрі в будь-яку погоду й у будь-яку пору року. Моне завів човен із навісом, назвав його плавучою майстернею й днями безперервно писав воду, яка тече, докладно передаючи її мінливі стани. І одного разу Едуард Мане, який недолюбливав Клода Моне з безглуздої причини (їх плутали спочатку через співзвуччя прізвищ), не витримавши, вигукнув: **«Так ви подивіться, яка в нього ріка! Це ж Рафаель води!»**

Однак Салон відкидав їхні картини одну за іншою, а якщо навіть приймав, то розвішував так, що розглянути їх було неможливо. Тому Клод Моне запропонував організувати свою виставку – «Салон знедолених». Виявилося, що витівка більше ніж невдала. То була катастрофа. Критики змагалися у дотепності. Моне зазнав біль не стільки через власний провал, скільки через те, що став мимовільною причиною образи друзів. На той час Клод уже написав прекрасні картини – «Сніг в Аржантеї» і «Регата в Аржантеї», «Сніданок на траві» і «Жінки в саду»

“Салон Знедолених”

Сніг в Аржантеї

Сніданок на траві

Жінки в саду

Регата в Аржантеї

Під час франко-пруської війни Клод Моне довідався, що в Лондоні знаходиться торговець картинами, який знає толк у сучасному живописі. Моне відправився за Ла-Манш. Але, перш ніж він відшукав *Дюран-Рюеля*, того самого торговця, Моне побачив те, що потрясло його найбільше: легендарний лондонський туман. Під враженням Моне написав картину "Темза. Парламент".

Пізніше він знайшов і Дюран-Рюеля – цій людині призначено було зіграти величезну роль у житті імпресіоніста.

Дюран-Рюель

Темза. Парламент

До 1890 року у віці 50 років Клод Моне, уже всесвітньо відомий художник, перебудував старий житловий будинок на фермі й найняв шість садівників, щоб доглядати за квітами в саду. Моне дуже любив квіти, і його сад представляв чудове видовище: ми можемо про це судити за його численними картинами. Крім пишноти цього саду художник любив також малювати стоги сіна за своїм будинком, передаючи ледь уловимі хвилеподібні рухи світла й кольорів.

Мадам Моне №2

Аліс Гошеде,
мати чотирьох дітей,
терпляче чекала смерті
чоловіка. За цей час
народила ще двох, і через 13
років після смерті Камілли
в 1892 році, закривши
чоловіку очі, стала другою
дружиною Клода Моне.
Вона зробила все, щоб
витравити з пам'яті
художника те, що пов'язане
з Каміллою...

Між Парижем і Руаном знаходиться мальовниче містечко Живерні. Клод Моне зняв тут великий будинок з городом і садом, площею цілий гектар і облаштував там зі своїми двома синами, другою дружиною Алісою Гошеде і її шістьма дітьми від першого шлюбу. Клод перш за все почав займатися садом. Він прикрасив прохід до будинку, створивши свого роду тунель з кучерявих троянд. На галявинах, що оточували будинок, він розсадив безліч різнокольорових квітів - ірисів, нарцисів, дельфініумів, флоксів, хризантем. Живописець не визнавав клумб, і квіти встеляли смарагдові газони химерною мозаїкою.

Іриси в саду Моне

Сад Моне в Живерні

Головна дорожка через сад в Живерні

Букет гладіолусів, лілій та ромашок, 1878

Клод Моне створив у 1880-х роках унікальні твори мистецтва "Соняшники", "Мальви", "Хризантеми" та ін.

Художник багато працював на природі, намагаючись передати весь її колорит і яскравість фарб на полотно. Він умів і любив працювати з фарбами, створюючи унікальні твори і шедеври живопису.

Букет соняхів, 1880

Хризантеми 1880-81

Артишок, 1880

Ваза з мальвами, 1881-82

В 1883 році Клод разом з Аліс їде в містечко Живерні...Тут почалися «ВЕЛИКІ СЕРІЇ»
Моне – найнезбагненніше з того, що він створив: «Тополі», «Німфеї

Тополі

Малюючи цю знамениту картину, Клод навіть і не припускав, що вона отримає таку велику популярність.

Художник використовував прийом - відображення тополь в озері. За рахунок цього картина здається ще більш глибокою. Створюється відчуття, ніби ці тополі нескінченні, ніби вони тягнуться вдалину, аж до горизонту. Небо також відбивається у воді. Завдяки цьому і без того блакитне озеро стає ще більш чистим, прозорим і бездонним. На картині можна побачити три основних кольори - синій, зелений і блакитний. Синій символізує чистоту, зелений - нескінченність, а білий світ.

Німфеї (Латаття)

РУАНСЬКИЙ СОБОР

Цикл картин, що представляють собор у різному освітленні, у різних кліматичних умовах і в різні пори доби. Було створено 50 полотен. Їх написано з трьох різних точок, що дає три різних види собору. Кожна картина передає гру світла й тіні в різний час доби: ранній світанок, коли сонце ласкаво пробивається крізь туман, що обволікає шпиль собору, і полудень, коли весь фасад потопає в сонячному світлі

ЖИТТЯ В ТЕМРЯВІ

Навколо згущалася порожнеча - помирали друзі. Промайнули двадцять років з Аліс- вона вмерла в 1911 році. Художник пережив і свого старшого сина, Жана, який помер у 1914 році. Та очі почали здавати...

В 1912 році, коли Моне було 72 роки, доктор у Парижі поставив діагноз, який звучав як вирок: двостороння катаракта. Тому що катаракта прогресувала, художник не міг більше малювати при яскравому світлі або створювати картини з яскравим фоном. Проте він відмовився від операції на кришталику-через страх, що в результаті його зір ще більше погіршиться, а сприйняття кольорів стане перекрученим

В 1922 році, у віці 82 років, він, по суті, став сліпим на праве око й ледь бачив лівим оком. Проте говорив: *"Я буду малювати навіть сліпим, як і Бетховен, що складав музику, будучи абсолютно глухим"*... Незабаром Клод Моне вже не міг малювати...

Незважаючи на поганий зір, Клод Моне спробував здійснити мрію давніх років- створити величезні полотна, якими був би заповнений весь простір усередині кімнати.

Жорж Клемансо

Саме старий друг **Жорж Клемансо** вмовив Моне зробити операцію з видалення катаракти. Після видалення катаракти в Моне розвилася вторинна катаракта. У той період Моне скаржився, що, дивлячись лівим оком, ураженим катарактою, він бачив усе в занадто жовтих фарбах. А прооперованим оком він бачив світ у насиченому блакитному кольорі. Деякі картини були написані то з одним закритим оком, то з іншим. Різниця між двома видами разюча.

У липні 1925 р., через три роки після першого видалення катаракти, Моне заявив, що в нього повністю відновилося зорове сприйняття світла, органи зору адаптувалися до нових умов. В 85 років Клод Моне знову став малювати.

Клод Моне помер 5 грудня 1926 р. в Живерні й був похований на місцевому церковному цвинтарі. В останні хвилини його життя Клемансо був поруч. Через два місяці після смерті Моне Клемансо відкрив музей Оранжері, де були виставлені знамениті "латаття" художника і допоміг людям побачити світ у кращому світлі-очами Моне.

музей Оранжері

Латаття

Krog Mone

Claude Monet